

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS BESLUT

Mål nr
5442-24

meddelat i Stockholm den 24 oktober 2025

SÖKANDE

Transaktum AB, 559101-6448

KLANDRAT AVGÖRANDE

Regeringens (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet) beslut den 22 augusti 2024, LI2023/00083, avseende överklagande av Länsstyrelsen i Norrbottens läns beslut om detaljplan för del av Kurravaara 3:2, bostäder, Kiruna kommun

SAKEN

Rättsprövning

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen avvisar ansökan om rättsprövning och yrkandet om skadestånd.

Besöksadress

Birger Jarls torg 13

Telefon

08-561 676 00

Öppettider

måndag–fredag

09:00–12:00

13:00–16:00

Postadress

Box 2293

103 17 Stockholm

E-post

hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Webbplats

www.hogstaforvaltningsdomstolen.se

BAKGRUND

1. Kommunfullmäktige i Kiruna kommun beslutade den 7 juni 2021 att anta en detaljplan för del av Kurravaara 3:2, bostäder, i kommunen. Efter överprövning beslutade länsstyrelsen den 2 september 2021 att upphäva kommunens beslut. Kommunen överklagade beslutet till regeringen som avslog överklagandet.

YRKANDEN M.M.

2. Transaktum AB ansöker om rättsprövning av regeringens beslut. Bolaget yrkar i första hand att Högsta förvaltningsdomstolen ska upphäva beslutet och återförvisa ärendet till regeringen och i andra hand att bolaget beviljas skadestånd. Bolaget anför att det inte fick möjlighet att lämna synpunkter i ärendet innan beslutet fattades och anser att detta innebar en kränkning av bolagets civila rättigheter.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

3. Enligt 1 och 3 §§ lagen (2006:304) om rättsprövning av vissa regeringsbeslut får en enskild ansöka hos Högsta förvaltningsdomstolen om rättsprövning av sådana beslut av regeringen som innefattar en prövning av den enskildes civila rättigheter eller skyldigheter i den mening som avses i artikel 6.1 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, EKMR.
4. Av Europadomstolens praxis framgår att en förutsättning för att artikel 6.1 i EKMR ska vara tillämplig är att det föreligger en reell och seriös tvist, att tvisten gäller en rättighet som har sin grund i den nationella rätten och att denna rättighet kan karaktäriseras som civil.
5. Enligt 1 kap. 2 § plan- och bygglagen (2010:900) är det en kommunal angelägenhet att planlägga användningen av mark och vatten (det s.k. planmonopolet). Det innebär att endast kommunen, med vissa här inte aktuella undantag, har befogenhet att anta planer och också själv avgör i vilka fall planläggning ska ske.
6. Transaktum har således inte någon i den nationella rätten grundad rättighet att få till stånd en detaljplan för det aktuella området. Artikel 6 i EKMR är därmed inte tillämplig och bolaget har inte rätt till rättsprövning av regeringens beslut (se t.ex. RÅ 2009 not. 197). Ansökningen ska därför avvisas.

7. Det saknas laglig grund för Högsta förvaltningsdomstolen att pröva bolagets yrkande om skadestånd. Yrkandet ska därför avvisas.

I avgörandet har deltagit justitieråden Helena Jäderblom, Kristina Ståhl, Ulrik von Essen, Martin Nilsson och Mathias Säfsten.

Föredragande har varit justitiesekreteraren Sara Öhlund.